ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 8, Αρ. 1A (2015)

Καινοτομία & Έρευνα στην Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση & στις Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας

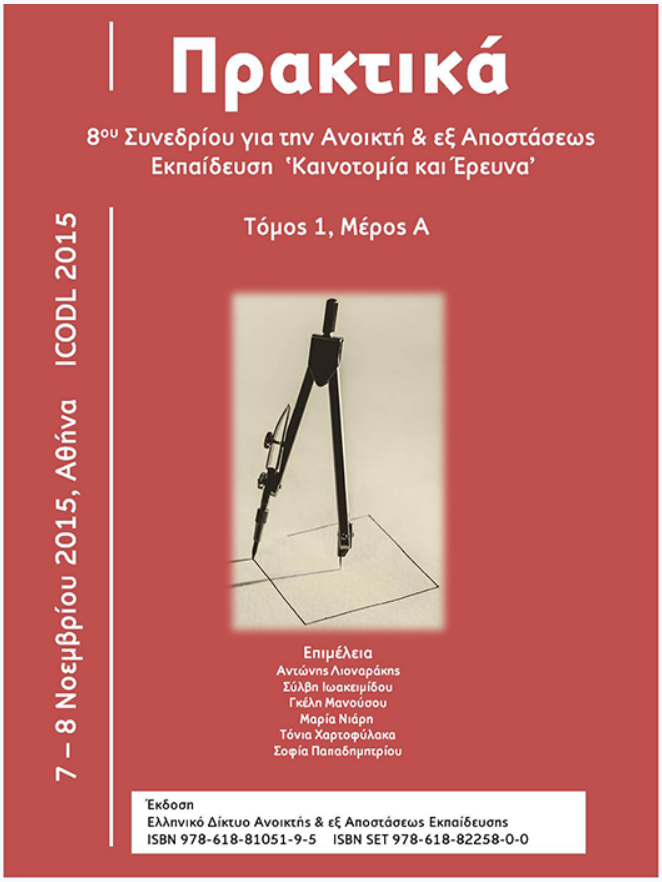

Ψηφιακή Αφήγηση για τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (ΜΜΕ): Μια Ποιοτική Ανάλυση

Μαρία Γιαλλούση, Γιοβάννα Λόξα, Μιχάλης Μεϊμάρης

doi: 10.12681/icodl.90

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** ΕΚΤ | **Πρόσβαση:** 16/01/2026 11:07:59

Ψηφιακή Αφήγηση για τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (ΜΜΕ): Μια Ποιοτική Ανάλυση

Digital Storytelling (DST) for the Media: a qualitative analysis

Μαρία Γιαλλούση *Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ* *Πανεπιστήμιο Αθηνών* medialab@media.uoa.gr	**Γιοβάννα Λόξα** *Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ* *Πανεπιστήμιο Αθηνών* medialab@media.uoa.gr	**Μιχάλης Μεϊμάρης** *Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ* *Πανεπιστήμιο Αθηνών* medialab@media.uoa.gr

Abstract

This study aims to describe the general structure of the *common* experience users have with the digital and social media as depicted in their narrations. We used a descriptive phenomenological methodology for the analysis of the DST texts. The comparison constant analysis of 53 narrations brought to light ten *issues*, the three most common of which referred to the *life framework* of the storytellers, *the osmosis of real and digital life* and *their practices through using the computer and the internet*.

Key-words: *phenomenological descriptive research, digital storytelling, comparison constant analysis, data quantification, content analysis, Intensity effect sizes*

Περίληψη

Σκοπός της μελέτης είναι να περιγράψει τη γενική δομή του *κοινού* βιώματος που αναδεικνύουν οι εμπειρίες αφηγητών με τα ψηφιακά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως ΜΜΕ. Σε ένα πλαίσιο σχεδιασμού ψηφιακής αφήγησης εφαρμόστηκε μια περιγραφική φαινομενολογική μέθοδος για την ανάλυση των αντίστοιχων κειμένων. Η σταθερή συγκριτική μέθοδος σε 53 αφηγήσεις ανέδειξε δέκα *θέματα* εκ των οποίων τα τρία επικρατέστερα αφορούσαν το *πλαίσιο της ζωής* των αφηγητών, *την όσμωση της πραγματικής με την ψηφιακή τους ζωή* και *τις πρακτικές τους μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του διαδικτύου*.

Λέξεις-κλειδιά: *φαινομενολογική περιγραφική έρευνα, ψηφιακή αφήγηση, σταθερή συγκριτική μέθοδος, ποσοτικοποίηση δεδομένων, ανάλυση περιεχομένου, μεγέθη Έντασης Επίδρασης*

Εισαγωγή

Στη σύγχρονη κοινωνική έρευνα η Ψηφιακή Αφήγηση (Lambert, 2013) είναι μια σχετικά νέα μεθοδολογία (Darcy, 2008; Burgess, 2006; Gubrium, 2009a; Gubrium & Turner 2010). Η Gubrium (2009a, σ. 470) σημειώνει ότι η ψηφιακή αφήγηση, ως νέα μέθοδος,

συμβάλλει στην ενίσχυση της αφηγηματικής έρευνας. Επιπλέον ότι, ως μια μέθοδος συμμετοχικής έρευνας με βάση την κοινότητα (Community-Based Participatory Research, CBPR) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη μελέτη του ατόμου, της ομάδας, αυξάνοντας παράλληλα τόσο τη συμμετοχή όσο και τη συμβολή των μελών της κοινότητας σε μελέτες που αφορούν θέματα υγείας καθώς και άλλα κοινοτικά ζητήματα. Σύμφωνα με τον Lambert (2013) *"Οι ψηφιακές αφηγήσεις (digital stories) είναι οπτικές αφηγήσεις διάρκειας 3-5 λεπτών, τις οποίες συνθέτουν εικόνες, βίντεο, ηχογραφήσεις της φωνής και της μουσικής, και ένα κείμενο, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο συναρπαστικές ιστορίες"*. Ως εκ τούτου, μια ψηφιακή ιστορία μπορεί να χρησιμεύσει ως ένα δημιούργημα τόσο "ενσωματωμένων μονολόγων" κατά τους οποίους ο αφηγητής "συνομιλεί" με πρόσωπα που φαντάζεται, όσο και κοινωνικο-πολιτιστικών αντιλήψεων και παρουσιάσεων ταυτότητας, τις οποίες κατασκευάζουν οι συμμετέχοντες με τη διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης.

Το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατά το χρονικό διάστημα 2014-2015, οργάνωσε και πραγματοποίησε μια έρευνα σύμφωνα με την προαναφερθείσα μεθοδολογία, με αντικείμενο τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Συγκεκριμένα, σκοπός της μελέτης ήταν, μεταξύ άλλων, να περιγράψει τις *εμπειρίες* των ατόμων με τα ΜΜΕ και να αναδείξει το νόημα το οποίο προσδίδουν τα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα στις βιωμένες *εμπειρίες* τους με τα ΜΜΕ. Μια τέτοια προσέγγιση δύναται να αναδείξει τη γενική δομή (general structure) της κοινής *εμπειρίας*, δεδομένου ότι η *εμπειρία* στη φαινομενολογία ορίζεται επακριβώς (Moustakas, 1994 p. 29). Εξάλλου όπως επισημαίνεται στη βιβλιογραφία (van Manen 1990, p.177) βασικός σκοπός της φαινομενολογίας είναι να ανάγει την ατομική εμπειρία του φαινομένου σε μια περιγραφή της "καθολικής ουσίας" ή σε μια "κατανόηση της ίδιας της φύσης του πράγματος". Ως εκ τούτου, η μεθοδολογία της έρευνας περιελάμβανε τον φαινομενολογικό αναστοχασμό πάνω στις καταγεγραμμένες σε κείμενα εμπειρίες αλλά και στις αντίστοιχες ψηφιακές εκδοχές τους. Δεδομένου του προαναφερθέντος σκοπού ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να κατασκευάσουν μια ιστορία με βάση το ακόλουθο κεντρικό θέμα: *"Φτιάξε μια ψηφιακή ιστορία για μια εμπειρία σου με τα ΜΜΕ"*. Με αυτόν τον τρόπο η διαδικασία της έρευνας και της πρακτικής καθοδηγείται από το ερευνητικό θέμα, αλλά το περιεχόμενό της πηγάζει από τις εμπειρίες των συμμετεχόντων (Gubrium, 2009b). Τα αναδυόμενα ευρήματα της περιγραφικής φαινομενολογικής μελέτης (Kevin, 1995) μπορούν να συμβάλλουν α) στην ανάπτυξη πρακτικών και πολιτικών σε τομείς όπως της εκπαίδευσης και της επικοινωνίας, β) στην εις βάθος κατανόηση των γνωρισμάτων τού προς μελέτη φαινομένου, δηλαδή των βιωμένων εμπειριών με τα ΜΜΕ, εμπλουτίζοντας τις τρέχουσες γνώσεις σχετικά με αυτές και γ) στη διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας.

Ο Meyrowitz (1993) προτείνει δύο διαφορετικούς ορισμούς για το *μέσο*: (1) το μέσο ως ένα κανάλι ή ένα σύστημα επικοινωνίας, ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, και (2) το μέσο ως ένα υλικό ή τεχνικό μέσο έκφρασης (συμπεριλαμβανομένης της καλλιτεχνικής έκφρασης). Ο πρώτος ορισμός θεωρεί τα *μέσα* ως αγωγούς για τη διαβίβαση των πληροφοριών, ενώ ο δεύτερος τα περιγράφει ως «γλώσσες» που διαμορφώνουν αυτές τις πληροφορίες. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η ανάλυση που εφαρμόστηκε στα κείμενα που σχετίζονται *μόνο* με τα ψηφιακά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως ΜΜΕ καθώς και τα ευρήματα που προέρχονται από την εν λόγω ανάλυση.

Ποιοτική Ανάλυση

Πενήντα τρία κείμενα ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα, τα οποία σχετίζονται με τα ψηφιακά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως ΜΜΕ, αναλύθηκαν με τη χρήση δύο τεχνικών ποιοτικής ανάλυσης. Τα κείμενα αυτά συνιστούν ένα υποσύνολο της σκόπιμης δειγματοληψίας (purposive sample) (n = 338 συμμετέχοντες) που αποτελείται από ομάδες διαφορετικών ατόμων ως προς το φύλο, την ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, το επάγγελμα, τον τόπο κατοικίας και τον χρόνο που έλαβε χώρα η εμπειρία (παρόν, παρελθόν ή και τα δύο).

Η ανάλυση σταθερής σύγκρισης (constant comparison analysis) υπήρξε η τεχνική της ποιοτικής ανάλυσης που εφαρμόστηκε επαγωγικά (Creswell, 2009) στην αφήγηση κάθε συμμετέχοντα από τους 53 και απέδωσε 10 *θέματα*. Τα πλαίσια και τα ονόματα των *θεμάτων* παρήχθησαν από δύο διαφορετικούς αναλυτές - συγγραφείς, οι οποίοι συμφώνησαν σε μία *εκ των υστέρων* πορεία (*a posteriori* case). Ως εκ τούτου, τα *θέματα* που προέκυψαν δύναται να ταξινομηθούν στις δύο κατηγορίες που αφορούν μια φαινομενολογική έρευνα η οποία μελετά τη γενική δομή (general structure) της κοινής εμπειρίας: α) το πλαίσιο της ζωής του αφηγητή, *τι βίωσε*, τι άλλαξε, ποια ήταν η φύση των αλλαγών αυτών, β) *πώς το βίωσε*, η επιρροή του μέσου ενημέρωσης στη ζωή του.

Οι τίτλοι που δόθηκαν στα *θέματα* είναι: *Το πλαίσιο της ζωής μου και, Οι προ της εμπειρίας προθέσεις μου, Τα κίνητρα ενασχόλησης μου με, Υπολογιστής, Διαδίκτυο & Πρακτικές, Η ζωή μου μέσω του διαδικτύου (όσμωση της πραγματικής & της ψηφιακής ζωής), Οι μετά την εμπειρία προθέσεις μου, Αποτίμηση της εμπειρίας μου, Το μετά πλαίσιο της ζωής, Οι πρακτικές & οι σχέσεις μέσω των κοινωνικών μέσων δικτύωσης, Μνήμη και ταυτότητα*. Για την επικύρωση της ανάλυσης αξιοποιήθηκε ο συντελεστής εσωτερικής αξιοπιστίας (interrater reliability coefficient) (Onwuegbuzie & Teddlie, 2003, p.371), ο οποίος βρέθηκε να είναι ικανοποιητικός (0.91> 0.80) (Miles & Huberman 1994). Τα ευρήματα από την προαναφερθείσα ανάλυση (κωδικοί) ποσοτικοποιήθηκαν (Tashakkori & Teddlie, 1998) και εφαρμόστηκε η δεύτερη τεχνική ποιοτικής ανάλυσης, η ανάλυση περιεχομένου. Με τον τρόπο αυτό έγινε εφικτός ο υπολογισμός τόσο της συχνότητας εμφάνισης του κάθε κωδικού στο αντίστοιχο *θέμα* όσο και των μεγεθών της Έντασης (πρόδηλη) της επίδρασης [Intensity (manifest) effect sizes] του κάθε *θέματος* στο σύνολο των *θεμάτων*. Ο πίνακας 1 παρουσιάζει τη συχνότητα εμφάνισης του κάθε *θέματος* μέσα στο σύνολο των *θεμάτων* που προσδιορίστηκαν. Τα μεγέθη Έντασης της επίδρασης μετατράπηκαν σε ποσοστά. Η εξασφάλιση των μετρήσιμων ποσοτήτων αποτρέπει τον μελετητή από το να υπερεκτιμήσει ή να υποβαθμίσει τα *θέματα* στο στάδιο της ερμηνείας τους (Sandelowski, 2003: 234). Στην τελευταία ενέργεια συμβάλλει και το περιεχόμενο του Πίνακα 2 στον οποίο παρουσιάζονται τα *θέματα* και για κάθε ένα από αυτά ο κωδικός με τη μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης στο αντίστοιχο *θέμα*.

Πίνακας 1: *Θέματα*, Κωδικοί, Συχνότητες και Μεγέθη Έντασης της Επίδρασης από 53 κείμενα που αφορούσαν την εμπειρία με τα Ψηφιακά Μέσα & τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης ως ΜΜΕ.

Θέμα	**Αριθμός περιγραφικών κωδικών σε κάθε θέμα**	**Συχνότητα Εμφάνισης κωδικού**	**Μεγέθη Έντασης Επίδρασης (%)**
Το πλαίσιο της ζωής μου	30	225	29.6
Οι *προ* της εμπειρίας προθέσεις μου …	17	47	06.1
Τα κίνητρα ενασχόλησής μου με ...	26	49	06.4

Οι πρακτικές με ΗΥ & Διαδίκτυο	35	**99**	**13.0**
Η ζωή μου μέσω του Διαδικτύου	21	**131**	**17.3**
Οι *μετά* την εμπειρία προθέσεις μου …	21	38	05.0
Αποτίμηση της εμπειρίας μου	27	**74**	**09.7**
Το *μετά* πλαίσιο της ζωής μου	08	52	06.8
Οι πρακτικές & οι σχέσεις μέσω των κοινωνικών μέσων δικτύωσης	15	39	05.1
Μνήμη & Ταυτότητα	03	08	01.0
σύνολο			**100.0**

Πίνακας 2: *Θέμα* και κωδικός με τη μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης στο *θέμα*

Θέμα	**Κωδικός με τη μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης στο αντίστοιχο *θέμα***
Το πλαίσιο της ζωής μου	*"χωροχρόνος της ζωής μου και μέσο"*
Οι *προ* της εμπειρίας προθέσεις μου …	*"ενδιαφερόμουν από πριν ..."*
Τα κίνητρα ενασχόλησής μου με ...	*"ανάγκη για μια νέα διαχείριση της ζωής μετά από κάποια δυσκολία..."*
Οι πρακτικές με ΗΥ & Διαδίκτυο	*"πληροφορίες" & "facebook"*
Η ζωή μου μέσω του Διαδικτύου	*"διαδικτυακές σχέσεις" & "νέα γλώσσα"*
Οι *μετά* την εμπειρία προθέσεις μου …	*"καλές σχέσεις"*
Αποτίμηση της εμπειρίας μου	*"δυσκολία διαχείρισης της διάχυσης πραγματικής & διαδικτυακής ζωής"*
Το *μετά* πλαίσιο της ζωής μου	*"χρήση ψηφιακών μέσων & ενίσχυση ταυτότητας ..."*
Οι πρακτικές & οι σχέσεις μέσω των κοινωνικών μέσων δικτύωσης	*"αλληλεπίδραση"*
Μνήμη & Ταυτότητα	*"νοσταλγία"*

Στη συνέχεια παρουσιάζεται διευκρινιστική εννοιολογική χαρτογράφηση (Onwuegbuzie & Leech, 2006) των τριών επικρατέστερων αναδυόμενων *θεμάτων* μέσω της διασταυρούμενης επεξεργασίας των 53 αφηγήσεων. Διευκρινίζεται ότι ο τίτλος του αποσπάσματος από το κάθε αφήγημα συνοδεύεται από τον αύξοντα αριθμό της σειράς κατάταξής του και από μεταβλητές του αφηγητή, όπως το φύλο, η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, το επάγγελμα, ο τόπος κατοικίας καθώς και ο χρόνος που έλαβε χώρα η εμπειρία (παρόν, παρελθόν ή και τα δύο).

Σύντομη παρουσίαση των τριών κυρίαρχων *θεμάτων*

Το πλαίσιο της ζωής μου: Οι κωδικοί που δόμησαν το *θέμα* ήταν σχετικοί με το πλαίσιο της ζωής του αφηγητή κατά την περίοδο που αυτός αποκομίζει την εμπειρία με ένα ψηφιακό μέσο ή μέσο κοινωνικής δικτύωσης ως ΜΜΕ. Ο πρώτος σε συχνότητα εμφάνισης κωδικός με τίτλο "*χωροχρόνος της ζωής μου και μέσο*", έδειξε ότι την επικρατούσα τάση των αφηγήσεων συνιστά η σύνδεση της εξέλιξης των μέσων με κάποια γεγονότα είτε από την προσωπική ζωή του αφηγητή είτε από το γενικό κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο στο οποίο αναφέρεται η αφήγηση. Στη συγκρότηση αυτού του *θέματος* συνέβαλαν και άλλοι κωδικοί όπως ο ρόλος της οικογένειας ("κουλτούρα

της οικογένειας") της γενικής κουλτούρας σχετικά με την ενημέρωση, την ψυχαγωγία και την εκπαίδευση ("κουλτούρα ενημέρωσης, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας"), ο ρόλος των "φίλων ή / και του ερωτικού συντρόφου", οι δυσκολίες των ηλικιωμένων στη διαχείριση των σύγχρονων μέσων ("οι μεγάλης ηλικίας άνθρωποι αντιμετωπίζουν δυσκολίες"), η διαμεσολάβηση των νέων για την κατάρτιση ή την παροχή βοήθειας σε αυτούς ("οι νέοι διαμεσολαβούν"). Οι κωδικοί κάθε αφήγησης σηματοδοτούν τον τρόπο και το βαθμό που η εμπειρία νοηματοδοτήθηκε από τον αφηγητή. Το παρακάτω είναι ένα επεξηγηματικό απόσπασμα που αντιστοιχεί στον πρώτο σε συχνότητα κωδικό αυτού του θέματος.
Η αφήγηση με τίτλο *"Η σχέση μου με τα μέσα ενημέρωσης"* (205) θα μπορούσε να ονομαστεί εκπρόσωπος της προαναφερθείσας δεύτερης περίπτωσης κατά την οποία το μεταβαλλόμενο πλαίσιο των μέσων βρίσκει σημείο σύνδεσης με τη ζωή της αφηγήτριας (γυναίκα / φοιτήτρια / αστικής προέλευσης / παρελθόν-παρόν). Ενδεικτικό απόσπασμα είναι το παρακάτω:

> *"Τότε άκουγα πειρατικό **ραδιόφωνο** Θεσσαλονίκης. Μουσικές και θέατρο στο πρώτο, στο δεύτερο και τρίτο πρόγραμμα. Τώρα, μόνο **ραδιόφωνο** αυτοκινήτου. Α, και όταν περνούσα μπροστά από την **τηλεόραση**, φρόντιζα να φοράω ρούχα γιατί έβλεπα στο μάτι του newscaster ότι μου χαμογελούσε. Τώρα, τα **ακουστικά**, τα **τηλεχειριστήρια**, τα **πληκτρολόγια**, είναι τα όπλα μου σε έναν ειρηνικό πόλεμο"*

Η ζωή μου μέσω του διαδικτύου (όσμωση πραγματικής & ψηφιακής ζωής)

Οι κωδικοί που δομούν το *θέμα* με τίτλο "*Η ζωή μου μέσω του διαδικτύου*" φαίνεται να ιχνηλατούν τρεις περιγραφικές διαδρομές αναφορικά με τους σκοπούς της παρούσας μελέτης. Η πρώτη περιγράφει τον τομέα της ζωής του αφηγητή στον οποίο συνέβη η όσμωση της πραγματικής με τη διαδικτυακή ζωή, όπως της ερωτικής σχέσης, της επικοινωνίας, της ψυχαγωγίας, της διασκέδασης. Η δεύτερη αναφέρεται στις συνέπειες
της όσμωσης, όπως αυτές γίνονται αντιληπτές από τον αφηγητή, με το ενδιαφέρον να εστιάζεται στην εμφάνιση του κωδικού με τίτλο *'νέα γλώσσα'* επικοινωνίας και ιδιαίτερα στη χρήση της με σκοπό τη βελτίωση ή τη διακοπή των διαπροσωπικών (συγγενικών, φιλικών, ερωτικών) σχέσεων. Η τρίτη αφορά στην ετοιμότητα της ευαισθητοποίησης του αφηγητή να διαχειριστεί την όσμωση είτε μέσω της ενδυνάμωσης των αρχικών του πεποιθήσεων είτε μέσω της τροποποίησής τους και της ανάδειξης νέων. Επιπλέον επισημαίνεται ότι η διαχείριση του χρόνου κατά τη διάρκεια του βιώματος της όσμωσης συνιστά ένα εγγενές χαρακτηριστικό της σε οποιαδήποτε προαναφερθείσα διαδρομή ή σε συνδυασμό της με τις άλλες. Η αφήγηση με τίτλο *Η ΝΕΑ ΓΛΩΣΣΑ* (9) (γυναίκα/ 78/ εξατάξιο γυμνάσιο/ αστική/ παρόν) εμπεριέχει ενδεικτικό απόσπασμα που αντιστοιχεί σε έναν από τους δύο κυρίαρχους κωδικούς, ο οποίος έχει τίτλο η *'νέα γλώσσα'*.

> *"Έφτιαξα μια λίστα με κάποιες άγνωστες λέξεις και ζήτησα από τα εγγόνια μου να μου εξηγήσουν. Παιδιά , θα μου εξηγήσετε τι σημαίνει? Βρε γιαγιά!!!Άντε πες!!! Θα μου εξηγήσετε?? Lista, Tag, Check in, Googlrarw Trollarw Addarw, fb accert chart, κάνε μου like, chart room, skalwsa, tag, Άσε με να κάνω Google – άρω αυτό για σένα googlarw Add us! Addarw Like κάνε μου like Like and recommend us on facebook – Tell your friends you΄re here in facebook check in facebook."*

Υπολογιστής, Διαδίκτυο και Πρακτικές

Το *θέμα* με τίτλο "Υπολογιστές, Διαδίκτυο και Πρακτικές" προέκυψε από την ορθή διαχείριση των κωδικών με τίτλο "Πρακτικές & Ηλεκτρονικός Υπολογιστής", "Διαδίκτυο και Πληροφόρηση", "Διαδίκτυο και Νέο Πλαίσιο ζωής", και "Νέες Γνώσεις & Συμπεριφορά". Με τη διαχείριση αυτή έγινε προσπάθεια να προσαρμοστεί το εννοιολογικό περιεχόμενο του τελικού *θέματος* στο ήδη διαμορφωμένο προαναφερθέν σκηνικό, το οποίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τους τομείς της ενημέρωσης, της εκπαίδευσης και της ψυχαγωγίας, στους οποίους ο αφηγητής βίωσε την εμπειρία του. Ως εκ τούτου, η ποιοτική ανάλυση των αφηγήσεων ανέδειξε τόσο τους τομείς στους οποίους γίνεται χρήση των ψηφιακών μέσων όσο και τις πρακτικές που εφαρμόζονται. Ο Πίνακας 3 παρουσιάζει τους νέους κωδικούς-συστάδες και τη συχνότητα εμφάνισής τους, αντίστοιχα.

Η αφήγηση με τίτλο *Facebook* (51) (άνδρας/ απόφοιτος ΑΕΙ/ αστική/ παρόν) εμπεριέχει ενδεικτικό απόσπασμα που αντιστοιχεί σε έναν από τους προαναφερθέντες κυρίαρχους κωδικούς, με τίτλο η "*Εργασία μέσω διαδικτύου"*.

> *"Αυτό που σήμερα κάθε χρήστης βλέπει στο Time Line του.*
> *Χορηγούμενη διαφήμιση. Χορηγούμενη διαφήμιση. Χορηγούμενη διαφήμιση.*
> *Κι έτσι λοιπόν αρχίσαμε να φτιάχνουμε επαγγελματικές σελίδες και να κάνουμε διαφημιστικές καμπάνιες για τους πελάτες μας."*

Πίνακας 3: Συστάδες κωδικών, Συχνότητα εμφάνισης.

Συστάδες Κωδικών	**Συχνότητα εμφάνισης κωδικού**
Κοινοποίηση (π.χ. βιογραφικό, πρακτικά συνεδρίου)	07
Εργασία μέσω διαδικτύου (π.χ. διαφήμιση, παραγωγός web radio)	**13**
Ενημέρωση (γενικά)	**25**
Επικοινωνία	**17**
Ψυχαγωγία	08
Καλλιτεχνική δημιουργία	11
Γενική χρήση του facebook	09

Συζήτηση

Η παρούσα εργασία αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης μελέτης σκοπός της οποίας ήταν, μεταξύ άλλων, να περιγράψει τη γενική δομή του κοινού βιώματος που απορρέει από τις εμπειρίες των ατόμων με τα ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, η παρούσα εργασία περιγράφει τις εμπειρίες των ατόμων τόσο με τα ψηφιακά μέσα όσο και με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως ΜΜΕ, για δε τη διεξαγωγή της εφαρμόστηκε μια περιγραφική φαινομενολογική μέθοδος με έναν σχεδιασμό ψηφιακής αφήγησης. Οι 53 συμμετέχοντες κατασκεύασαν τις ψηφιακές τους αφηγήσεις με βάση το ακόλουθο θέμα: *"Φτιάξε μια ψηφιακή ιστορία για μια εμπειρία σου με τα ΜΜΕ"*. Οι αφηγητές καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών μεταβλητών, όπως το φύλο, η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, το

επάγγελμα, ο τόπος κατοικίας καθώς και ο χρόνος που έλαβε χώρα η εμπειρία (παρόν, παρελθόν ή και τα δύο). Στα κείμενα-αφηγήσεις εφαρμόστηκαν δύο τεχνικές ποιοτικής ανάλυσης, της σταθερής σύγκρισης και της ανάλυσης περιεχομένου. Τα ευρήματα δείχνουν ότι δύο ερωτήματα, "τι βίωσαν" οι αφηγητές και "πώς το βίωσαν", λειτούργησαν ως οι βασικοί ιχνηθέτες που προσανατόλισαν τους αφηγητές στην παρουσίαση των εμπειριών τους με τα προαναφερθέντα μέσα. Η όλη πορεία ανάλυσης ανέδειξε δέκα *θέματα* με επικρατέστερο αυτό για "*το πλαίσιο της ζωής*" τους στο οποίο αποκτούν την εμπειρία που περιγράφουν. Στο πλαίσιο αυτό αναδύονται επιρροές που δέχονται τα άτομα από το οικογενειακό τους περιβάλλον, το οποίο άλλοτε τους παροτρύνει και άλλοτε τους αποτρέπει αναφορικά με την απόκτηση της εμπειρίας, τη διάχυτη επικρατούσα κουλτούρα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας αλλά και την αντίστοιχη για τις διαπροσωπικές σχέσεις. Το επόμενο από τα επικρατέστερα *θέματα* έχει τίτλο "*Η ζωή μου μέσω του διαδικτύου (όσμωση της πραγματικής με την ψηφιακή ζωή)*" και ανάμεσα στους κωδικούς που το ανέδειξαν ξεχωρίζει (με κριτήριο τη συχνότητα εμφάνισής του αλλά και το πλήθος των κειμένων που τον ανέδειξαν) αυτός με τον τίτλο *"νέα γλώσσα"*. Τα συστατικά-ευρήματα του κωδικού είναι αναφορές σχετικές, αφενός με τη χρήση συγκεκριμένων γλωσσικών όρων στη μεταξύ των ατόμων επικοινωνία μέσω του διαδικτύου και αφετέρου με τη δυσκολία της κατανόησής της από εκείνους που δεν την χρησιμοποιούν (π.χ. ηλικιωμένα συγγενικά άτομα) αλλά παρακολουθούν τον χειρισμό της από άλλους. Ως εκ τούτου φαίνεται ότι η *"νέα γλώσσα"* επηρεάζει τη και επηρεάζεται από τη διαμόρφωση ενός νέου τύπου ανθρωπίνων σχέσεων που διαδραματίζεται στον ψηφιακό χωροχρόνο. Στο ίδιο *θέμα* ο κωδικός με τίτλο *"αίσθημα εξάρτησης"* αναδεικνύει τη δυσκολία διαχείρισης του χρόνου της 'πραγματικής ζωής' (επαγγελματικής, ερωτικής, φιλικών σχέσεων) από την πλευρά των αφηγητών-χρηστών εξαιτίας της μεγάλης διάρκειας ενασχόλησής τους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επιπλέον, το *θέμα* με τίτλο "*μετά (την εμπειρία) πλαίσιο ζωής*" αναδεικνύει τις πεποιθήσεις των αφηγητών αναφορικά με το νόημα που προσδίδουν στον όρο 'πραγματική ζωή', σύμφωνα με τις οποίες η επικοινωνία και οι ανθρώπινες σχέσεις που εκδηλώνονται μέσω των προαναφερθέντων μέσων υστερούν έναντι των διαχρονικών αξιών που τις ορίζουν στον καθημερινό χωροχρόνο. Το *θέμα "Ηλεκτρονικός Υπολογιστής, Διαδίκτυο & Πρακτικές"* συγκροτείται από ευρήματα σχετικά με τις θετικές συνέπειες από τη χρήση των προαναφερθέντων μέσων σε τομείς όπως είναι η επικοινωνία, η επαγγελματική δράση (νέα επαγγέλματα), η ψυχαγωγία καθώς και η συγγραφή και η καλλιτεχνική έκφραση. Το περιεχόμενο των άλλων *θεμάτων* αναδεικνύει έναν πλούτο πληροφοριών, ιδιαίτερα όσον αφορά τον χαρακτήρα (π.χ. συναισθηματικός, γνωσιακός, στάσεων, πεποιθήσεων) των διαφόρων συνεπειών των εμπειριών τους με τα ψηφιακά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως ΜΜΕ. Επισημαίνεται ότι βρίσκεται σε πορεία ολοκλήρωσης η εμπεριστατωμένη παρουσίαση του προαναφερθέντος κοινού βιώματος των ατόμων διαμέσου της συγκρότησης ομοιογενών ομάδων με παραμέτρους, μεταξύ άλλων, το φύλο και την ηλικία.

Βιβλιογραφία

Burgess, J. (2006). Hearing ordinary voices: Cultural studies, vernacular creativity and digital storytelling. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies, 20*(2), 201-214.

Creswell, W. J. (2006). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Approaches,* LA, Sage publications, 69-110.

Creswell, J. W. (2009). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*, Sage, Thousand Oakes.

Darcy, A. (2008). 'Digital Storytelling as Transformative Practice: Critical Analysis and Creative Expression in the Representation of Migration in Ireland,' *Journal of Media Practice* 9(2): 101–112.

Davis, K. (1995). The Phenomenology of Research: The Construction of Meaning in Composition Research, *Journal of Advanced Composition 15*(1), 121-129.

Gubrium, A. (2009a). Digital storytelling: An emergent method for health promotion research and practice. *Health Promotion Practice*, *10*(2), 186-191.

Gubrium, A. (2009b). Digital storytelling as a method for engaged scholarship in anthropology. *Practicing Anthropology*, *31*(4), 5-9.

Gubrium, A. & K.C. Nat Turner (2010). 'Digital storytelling as an emergent method for social research and practice', in Sharlene Nagy Hess-Biber (ed.), *Handbook of Emergent Technologies in Social Research*, Oxford: Oxford University Press.

Lambert, J. (2006). *Digital storytelling: Capturing lives, creating community*. Berkeley: Digital Diner Press.

Lambert, J. (2013). Digital Storytelling: Capturing Lives, Creating Communities (4th ed.). Routledge, New York, Meyrowitz, J. (1993). "Images of Media: Hidden Ferment- and Harmony-in the Field". *Journal of Communication 43(*3), Summer. 00219916/93.

Meyrowitz, Joshua. (1993). "Images of Media: Hidden Ferment- and Harmony-in the Field". Journal of Communication 43(3), Summer. 0021-9916/93.

Miles, M., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.).Thousand Oaks, CA: Sage.

Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods.* Thousand Oaks, CA: Sage.

Onwuegbuzie, A. J., & Leech, N. L. (2006). Linking research questions to mixed methods data analysis procedures. *The Qualitative Report, 11*, 474–498. Retrieved from http://www.nova.edu/ssss/QR/QR11-3/onwuegbuzie.pdf

Onwuegbuzie, A. J., & Teddlie, C. (2003). A framework for analyzing data in mixed methods research. In A. Tashakkori & C. Teddlie (Eds.), *Handbook of mixed methods in social and behavioral research* (pp. 351–383). Thousand Oaks, CA: Sage.

Sandelowski, M. (2003). Tables or tableaux? The challenges of writing and reading mixed methods studies. In A. Tashakkori & C. Teddlie (Eds.), *Handbook of mixed methods in social and behavioral research* (pp. 321-350). Thousand Oaks, CA: Sage.

Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches*. Applied Social Research Methods Series (Vol. 46). Thousand Oaks, CA: Sage.

van Manen, M. (1990). *Researching lived experience: Human science for an action sensitive pedagogy.* Albany: State University of New York Press.

Wimmer, R. & Dominick, J.R. (2009). *Mass Media Research: An Introduction*, (9th Edition) Belmont CA. Wadsworth. (Text Book).